

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН
за изменение и допълнение на
Закона за достъп до обществена информация

§1. Член 3 се изменя така:

1. Алинея 1 се изменя така

(1) Този закон се прилага за достъп до обществена информация, която се създава или се съхранява от държавните органи, в т.ч. от Националния осигурителен институт, Националната здравно-осигурителна каса, дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина, както и от Постоянните представителства на Република България в международни организации, от органите на местното самоуправление и от държавни предприятия и търговски дружества с повече от 50% държавно или общинско участие, наричани по-нататък “органите”.

2. Създава се нова ал.3 със следния текст:

(2) Органите по ал.1 и организациите по ал.2 се задължават да използват отворени файлови формати в своите компютърни информационни системи.

§2. Създават се нови членове 3а, 3б и 3в със следното съдържание:

Чл. 3а (1) В случай че не съществува програмно решение за използване на отворени файлови формати, което да позволи задоволяването на определена нужда, органите по чл.1 могат да използват затворени файлови формати след получаване на разрешение за изключение.

(2) За получаване на разрешение за изключение органите по Чл. 1 подават заявление по образец до министъра на държавната администрация. В заявлението се посочва необходимостта, както и писмена декларация, за наличие на обстоятелствата по ал.1

(3) В едномесечен срок от постъпването на заявлението по ал. 2, министърът на държавната администрация издава мотивирано разрешение за изключение или прави мотивиран отказ. В разрешението за изключение се изброяват конкретните функционални

изисквания, на които отговаря компютърната програма. Отказът подлежи на обжалване по реда на ЗАП.

(4) Разрешението за изключение задължително съдържа вида и броя на компютърните програми, срока за ползването им, основанията и мотивите за издаването му. Разрешенията за изключение се публикуват в Държавен вестник от министъра на държавната администрация.

Чл. 3б. Разрешението за изключение се издава за срок от две години при липса на компютърни програми, отговарящи на изискванията на закона. Разрешението за изключение може да бъде подновявано за срок от още две години в случай, че на пазара няма налично задоволително решение.

Чл. 3в. Разрешения за изключение, издавани на държавните органи, свързани със сигурността и националната отбрана, се издават при условия и ред, определени от Министерски съвет.

§3. В §1 от Допълнителната разпоредба се създават нови точки 3, 4 и 5 със следното съдържание:

3. "Компютърна информационна система" е всяко отделно устройство или съвкупност от взаимосвързани или сходни устройства, което в изпълнение на определена програма осигурява или един от елементите на което осигурява автоматична обработка на данни.

4. "Потребител" е лице, което използва компютърна програма.

5. "Отворен формат" е описание за начина на съхраняване и обмен на данни, което :

5.1 е достъпно за всеки желаещ да го изучава, използва и внедрява;

5.2 не обвързва потребителя с конкретен производител на софтуер и не предоставя предимства на един производител пред друг;

5.3 дава възможност на всеки да го използва при равни условия без заплащане на лицензионни такси;

5.4 не забранява създаването на производни нему формати , които отговарят на горните условия.

§4. Наименованието "Заключителна разпоредба" се заменя с "Преходни и заключителни разпоредби" и се създават нови §3, §4 и §5 със следното съдържание:

§3. (1) В срок от един месец от влизане на Закона в сила, Министерският съвет определя реда и начина за преминаване от използване на затворени към отворени файлови формати от органите по Чл.1, както и реда и условията по Чл.3в от закона.

§4. В срок от три месеца от влизането на закона в сила всички органи по Чл.1 .
привеждат своите компютърни информационни системи в съответствие със закона.

§5. Изпълнението на този закон се възлага на министъра на държавната
администрация.

ВНОСИТЕЛИ: Ив. Н. Иванов, Евгени Чачев

МОТИВИ

към Закон за изменение и допълнение
на Закон за достъп до обществена информация

Основните принципи, от които се ръководи настоящият проекто-закон са свързани с гаранциите на демократичната правова държава и които може да се резюмират така:

Свободен достъп на гражданите до обществената информация

Дълготрайност на обществените данни

Сигурност на държавата и гражданите

За гарантиране на свободния достъп на гражданите до обществената информация, се оказва задължително базите данни да не са свързани с един единствен доставчик. Използването на стандартни и отворени програми позволява гарантирането на този свободен достъп, постигайки, ако се окаже необходимо, създаването на съвместим софтуер. Визията за "Електронно правителство" предполага, че всички държавни информационни системи, които днес съществуват самостоятелно като острови, един ден ще бъдат свързани по между си в обща информационна система. Тази бъдеща система ще предоставя качествено нови услуги за държавните служители и за гражданите. Ключовата дума в този проект е "достъпност". Тази достъпност се изразява едновременно в свързаността на различните системи по между им и във възможността всеки гражданин да може да ползва обществени услуги, без при това да е принуден да закупува правото да ползва точно определен продукт от точно определен производител. Връзката между държавата и гражданите не бива да бъде заклещвана в тайни формати или монополно ограничени интерфейси. "Отворените файлови формати" гарантират свободата и правото на избор на всеки български гражданин на програмно решение отговарящо на неговите нужди - право регламентирано в Конституцията на Република България.

За гарантиране на дълготрайността на обществените данни, е необходимо използването и поддържането на софтуера да не зависи от добрата воля на доставчиците, нито от монополните условия, наложени от тях. Необходими са системи, чиято еволюция може да се гарантира благодарение на разполагането с началния програмен код и правото той да бъде изменян от потребителите.

За гарантиране на националната сигурност се оказва наложително да се разполага със системи, лишени от елементи, които позволяват дистанционно управление или нежелано предаване на информация на трети лица. Необходими са, следователно, формати, чийто начален код да бъде със свободен публичен достъп, за да позволи проучването му от органите на държавната власт. Важно е да се отбележи, че „затворените

формати“ са затворени за техните потребители,но не и за производителите им, което е потенциален риск за сигурността им.

Законопроектът увеличава сигурността на гражданите, както в положението им на законни собственици на информация, управлявана от органите на държавната администрация, така и в положението им на потребители.

Проектът посочва ясно, че за да бъде приемлива за държавната администрация една компютърна програма, не е достатъчно от техническа гледна точка с нея да се изпълни дадена задача, а условията за договаряне да отговарят на серия изисквания свързани с лицензирането, без които държавата не може да гарантира на гражданите адекватна обработка на данните им, като следи за тяхната цялост, конфиденциалност и достъпност във времето, за критичните аспекти в нейното изпълнение и т.н.

Посредством отворени файлови формати ще се ограничи използването на нелегалния (нелицензиран) софтуер, който до скоро съществуваше в някои държавни, областни и общински институции. Изпълнението на закона ще донесе икономия на държавни и общински средства предвид факта,че голяма част от програмите с отворени файлови формати се разпространяват безплатно под т. нар. „Общ Публичен лиценз“ (GPL).

Законопроектът е в синхрон и със стремежа на страната ни за пълноправно членство в Европейския съюз. Съгласно препоръка на Европейската комисия IP/02/1010 от 08.07.2002 г. европейските администрации трябва да си обменят софтуера, който използват за своите "електронни правителства" чрез отворени файлови формати.

Използването на отворени файлови формати не налага смяна на използвания в момента софтуер от администрацията,тъй като именно защото е отворен е съвместим с тях. За пример може да бъде посочена Интернет страницата на Народното събрание, където и сега се използват само отворени файлови формати (-rtf. -pdf.)

Технологична независимост. Отворените файлови формати са технологично независими и подобряват конкурентната среда в сектора.

Безспорно е, че използването на отворени файлови формати ще позволи развитието на местни софтуерни продукти, съвместими със световния софтуер. Така множество български компании ще развият бизнеса си у нас.

ВНОСИТЕЛИ: Ив. Н. Иванов, Евгени Чачев